

صداوسیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

مصاحبه پژوهشی؛

با حضور جناب آقای مولایی؛ مدیر کمپین پیگیری مطالبات رزمندگان و جانبازان زیر ۲۵ درصد

تا چه اندازه تسهیلات قانونی حمایت از ایثارگران در برنامه ششم تحقق یافته است؟

(ملاحظات اجرایی و اتصال به اجرایی شدن قانون محسوس برای ایثارگران در برنامه ششم)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– نیوزروم (بخش پژوهش‌های خبری)

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

پژوهشگر: فریفته هدایتی

□ نکات برجسته

- به رغم لازم الاجرا بودن قوانین ایثارگران در برنامه ششم توسعه، این قوانین همچنان با گذشت ۷ ماه از آغاز زمان برنامه ششم هنوز اجرایی نشده است.
- تکریم ایثارگران و استفاده از ظرفیتهای فرهنگی، اقتصادی و آنها در اداره امور کشور از منویات مقام معظم رهبری و مصوبه قانونی مجلس و دولت است.
- رسیدگی به معیشت و درمان ایثارگران با توجه به اینکه غالباً در سنین حدود ۵۰ سال به بالا هستند از مهمترین اولویتهای آنان است.
- دستگاههای اجرایی با بهانه ایی چون عدم تامین بودجه، عدم تدوین آیین نامه های اجرایی و ... قانون برنامه ششم در حوزه ایثارگران را تاکنون اجرا نکرده اند.
- نابسامانی در دستگاههای اجرایی و نبود نظارت قانونی نیز موجب اعمال سلیقه در اجرای قوانین ایثارگران و خدمات رسانی به آنان شده است.

□ مقدمه

در همه دنیا کسانی که در زمانهای اضطرار در جنگ و رویدادهای اینچنینی شجاعانه در دفاع از کشور و ملت و آرمانهایشان جانفشانی کردند و همواره مورد تکریم و توجه ویژه ملت و دولتهایشان هستند. رسیدگی به امور معیشت و درمان و اشتغال و تحصیل و... خانواده های ایثارگران، تقدیر و تکریم عملی از آنها و استفاده از ظرفیتهای فرهنگی اجتماعی اجرایی این بزرگمردان که زمانی جان خود را نثار آرمانهای کشور اسلامی کردند وظیفه ای است که کشور هرگز فراموش نمی کند و به همین دلیل ایجاد بسترهای قانونی این امر نیز از نظرگاه مجلس و دولت بدور نبوده است. چنانچه در قانون جامع ایثارگران و قانون برنامه ششم توسعه مفصل به این موارد پرداخته است. اما آنچه این عزیزان این روزها با آن مواجهند مشکلاتی است که در اجرای قوانین وجود دارد و این که طبق برنامه ششم؛ تسهیلات قانونی حمایت از ایثارگران تاچه اندازه تحقق یافته است؟

در این خصوص نظرات آقای علی مولایی مدیر کمپین پیگیری مطالبات رزمندگان و جانبازان را جویا شده ایم.

□ مهمترین دغدغه ایثارگران در این قانون کدام موارد است؟

علی ملایی، مدیر انجمن پیگیری مطالبات رزمندگان و جانبازان زیر ۲۵ درصد: بیشترین دغدغه ایثارگران مربوط به معیشت و درمان و کسر خدمت فرزندانشان است. بسیاری از ایثارگران دچار تنگی معیشت هستند و یا برای بیماری فرزندان نمی توانند هزینه کنند. بحث درمانشان را به بیمه دی سپرده اند که بسیاری از کسانی که در شهرستانها هستند دسترسی ندارند و یا ملزم هستند خودشان مستقیم هزینه ها را بپردازند و بعد بروند از بیمه بگیرند. که این کار برای اینها بسیار مشکل است. وام مسکن رزمندگان و جانبازان در سال جدید تاکنون پرداخت نشده است. قرار بود که هر سال به صد هزار نفر وام مسکن پرداخت کنند ولی به عده ای بسیار محدود پرداخت شده است که آن هم مربوط به درخواست های قبل از سال ۹۶ است. و در سال ۹۶ هیچ درخواست وامی پاسخ داده نشده و می گویند برای سال ۹۶ هنوز ابلاغ نشده و هنوز آیین نامه اجرایی آن تصویب نشده است. سال ۹۵ هم از شهریور اجرا شده است. این در حالی است که در ماده ۸۹ قانون برنامه ششم مقرر گردیده سالانه نسبت به ارایه تسهیلات مسکن به تعداد پنجاه هزار نفر از عزیزان رزمنده دارای حداقل شش ماه حضور و آزادگان با حداقل سه ماه اسارت که فاقد مسکن ملکی باشند و تاکنون مسکن؛ زمین یا تسهیلات مسکن دریافت

نموده اند پرداخت گردد. برای موضوع کسری خدمت فرزندان ایثارگران، آقای نوروزی و سردار جاسمی قول دادند که ظرف چند روز مشکلات برطرف شود ولی متأسفانه تاکنون انجام نشده است. در این حوزه هم هنوز روشنگری نشده است البته در قانون هم ابهام وجود دارد.

□ مشکل اجرای قانون مختص به ایثارگران در برنامه ششم چیست؟

علی ملایی، مدیر کمپین پیگیری مطالبات رزمندگان و جانبازان زیر ۲۵ درصد: ما با هر کدام از مسئولان که صحبت می‌کنیم اعلام می‌کنند که برای اجرای بخشی از قانون برنامه ششم توسعه که مربوط به جانبازان زیر ۲۵ درصد و رزمندگان با ۶ ماه و بیشتر سابقه داوطلبانه است با کمبود بودجه مواجه هستیم در صورتی که این قانون در شورای نگهبان تایید شده و به قانون لازم الاجرا تبدیل شده است. باید ردیف بودجه داشته باشد و بخشی از این قانون هم نیاز به ردیف بودجه ندارد و فقط نیاز به اقدام وزارتخانه‌ها و موسسات دارد. مثلاً در مورد خرید خدمت یا کسر خدمت حوزه نظام وظیفه، قانون برای سربازان فراری دارد اجرا می‌شود و یا به آنها در خرید خدمت کمک می‌کند ولی آن قسمت که مربوط به ایثارگران است اجرا نمی‌کنند. ایثارگران سرمایه‌های نظام هستند و اگر به آنها کمک شود به خود نظام کمک شده است. یا مثلاً در مورد تخفیف شهریه دانشگاهها، شهریه فرزندان جانبازان بالای ۲۵ درصد رایگان است ولی خود جانباز زیر ۲۵ درصد باید شهریه کامل بپردازد. با این که دارند حق آنها (فرزندان جانبازان بالای ۲۵ درصد) را به درستی می‌دهند، در آن طرف قضیه دارد به جانبازان زیر ۲۵ درصد ظلم می‌شود. همچنین قانون تخفیف ۳۰ درصدی شهریه دانشگاهها برای جانبازان زیر ۲۵٪ و رزمندگان شش ماه به بالا و فرزندان و همسران آنها که در برنامه ششم لازم الاجراست هنوز اجرا نشده است. یا در خصوص موضوع کمک معیشت که از سال ۹۴ مصوب شده و از ۷۵۰ هزار تومان به یک میلیون تومان رسیده است، متأسفانه حتی بنیاد جانبازان بخش عمده‌ای از کسانی را که استحقاق دارند نادیده می‌گیرد و دائماً سنگ اندازی می‌کنند. در صورتی که قانون در این مورد صراحت دارد. همه اینها را با معاونت بنیاد بحث کرده‌ایم ولی متأسفانه به نتیجه‌ای نرسیده‌ایم. مسئولان بنیاد در اجرای قانون تعلل می‌کنند و این در حالی است که بسیاری از جانبازان و ایثارگران دفاع مقدس مشکلات مالی دارند. در خصوص سهمیه ۵ درصدی هم که مشکلات متعددی در اجرا پیش آمده و بسیاری از فرزندان ایثارگران نحوه اعمال آن را به ضرر خود و مانع از استفاده از سهمیه منطقه‌ای دانسته‌اند.

□ پیگیری‌های شما تا کنون به کجا رسیده است؟

در مورد تسهیلات مرتبط با حوزه آموزش عالی و اعمال سهمیه ۵ درصدی کنکور ۹۶ عده‌ای جلوی مجلس علیه سهمیه‌ها (سهمیه ۵ درصدی کنکور امسال برای جانبازان زیر ۲۵ درصد و رزمندگان) اعتراض کردند و حدود ۲۵۰۰ امضا جمع کردند. و ما هم گروهی حدود سه هزار نفری تشکیل داده‌ایم که ما برای ابقای سهمیه تلاش می‌کنیم و آنها برای لغو سهمیه. برای سربازی هم جلسه‌ای با دکتر لاریجانی ریاست محترم مجلس و سردار باقری و آقای نوروزی رئیس فراکسیون ایثارگران و آقای امیر آبادی تشکیل شد که مقرر شد سریعاً انجام دهند و تا امروز که ۲۶ مهرماه است هنوز خبری نشده است و همه کسانی که مشمول این سهمیه می‌شوند در تشویش و نگرانی به سر می‌برند.

□ موضوع کمک معیشت که در برنامه ششم بوده است به کجا رسیده است؟

در ماده ۸۸ قانون برنامه ششم این موضوع آمده است ولی بنیاد به هیچکدام از اینها جواب نمی‌دهد. از سوی دیگر طبق بررسی‌های ما در شعبات مختلف بنیاد سلیقه‌ای عمل می‌شود. به یکی کمک معیشت می‌دهند و به یکی نمی‌دهند. با توجه به این که ردیف بودجه هم برای آن گذاشته شده ولی قاعده‌مند عمل نمی‌شود. بنیاد می‌گوید بودجه نداریم. حتی برای

جانبازان که خود دولت لایحه داده است اقدامی نشده است. می‌گویند منتظریم که دولت پول به ما بدهد تا مشکل را حل کنیم. در این خصوص سردار جاسمی، نماینده مجلس و عضو فراکسیون ایثارگران نیز به آقای نوبخت نامه زده‌اند. حتی کسانی که کمک معیشت می‌گرفتند، با تاخیر تا ۲۰ روزه در ماه بعد دریافت کردند. متأسفانه شاید از هر صد نفر که به بنیاد مراجعه می‌کنند دو نفر موفق شوند. تا جایی که بعد از صحبت‌ها و پیگیری‌های ما با آقای نوروزی قرار شد اسامی را به ایشان بدهیم که مستقیماً از مجلس به یگان مربوط که اعزام به جبهه شده‌اند برای تک تک آنها نامه بزنند.

□ کلام آخر

قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی در ۹۵/۱۲/۱۴ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و در تاریخ ۹۶/۱/۲۱ پس از استنکاف رئیس‌جمهور از ابلاغ آن به دستگاه‌های اجرایی، رئیس مجلس شورای اسلامی دستور انتشار آن را به روزنامه رسمی کشور صادر کرد. برابر ماده ۲ قانون مدنی، قوانین ۱۵ روز پس از انتشار در سراسر کشور لازم‌الاجراست. بنابر این قانون برنامه ششم توسعه اکنون به‌عنوان قانون برای دستگاه‌های اجرایی لازم‌الاجراست.

همچنین مواد قانونی مربوط به شاهد و ایثارگران در قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی اجتماعی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰) مرتبط با حوزه آموزش عالی کشور، در تاریخ ۹۶/۱/۳۰ از سوی معاونت حقوقی و امور مجلس وزارت علوم تحقیقات و فناوری (طی نامه ای به شماره ۷/۱۴۶۳۵) به روسای دانشگاهها و پژوهشگاههای سراسر کشور ابلاغ شده است.

گرچه تلاش دولت و مجلس برای تدوین و اصلاح قوانین مربوط به ایثارگران و مصوب نمودن این تسهیلات و حمایتها در قانون برنامه ششم توسعه قابل تقدیر است، متأسفانه گویا عزم راسخی در مسئولان برای اجرایی کردن این قوانین به رغم گذشت ۷ ماه از نخستین سال اجرای برنامه ششم وجود ندارد و به رغم صراحت قانون و لازم‌الاجرا بودن آن پس از درج در روزنامه رسمی، عدم تامین بودجه؛ عدم ابلاغ قانون، عدم تصویب آیین نامه اجرایی و ... بهانه‌هایی در دست دستگاه‌های اجرایی برای فرار از تعهدات قانونی آنها شده است.